

ТЕМА

**Складні випадки правопису
слів із подвоєнням
і подовженням приголосних**

***Подвоєння приголосних
звуків***

1. На межі значущих частин слова,
якщо одна з них закінчується, а
друга починається тим самим
звук

Наприклад: оббити, ранній, возз'
єднати, розрісся, письменник,
віддати,

але: піднось+ -ся=підносься
(наказовий спосіб дієслова)

2. У складноскорочених словах

Наприклад: страйкком,
юннат, військкомат.

TEMA

3. У наголошених суфіксах
-енн-, -анн-, (-янн-), що вказують на
неможливість дії або збільшену міру
ознаки: **сил^енний, стар^анний,
незрівнянний**.

Але : вівсяний, гречаний, дерев'яний
(не
вказують на збільшену міру ви-
ознаки)

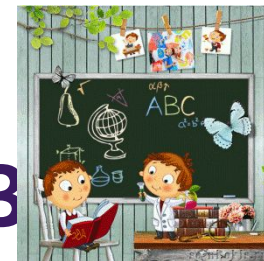

Розрізняй!

Прикметники (-нн-): неподол**А**нни
незліч**Е**нний.

Дієприкметники (-н-): незд**О**ланий,
незліч**І**чений.

ЗАПАМ'ЯТАЙ СТАРОСЛОВ'ЯНІЗ

**Священний (але священик), огненний
(але вогняний), блаженний,
благословенний, мерзенний,
окаянний.**

ПОДОВЖЕННЯ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ

Д, Т, З, С, Ц, Л, Н, Ж, Ч, Ш

або

“Де сонце золоте?”+ж, ч, ш

у позиції між двома голосними

1. Перед я, ю, є, ї в іменниках середнього роду II відміни.

- ▣ *Наприклад: колосся, гілля, клоччя, мотуззя,*
- ▣ *але: безсмертя.*

2. Перед я, ю, є, ї в деяких іменниках І відміни.

- Наприклад: суддя, Ілля, статття, рілля.
- “Суддя Ілля розглянув статттю про ріллю”,
 - але: статтей (Р.в. мн.)

3. Перед ю в орудному відмінку іменників III відміни.

- Наприклад: річчю, ніччю, тінню, розкішшю, сіллю, але: матір'ю, вісттю, радісттю.

4. Перед я, ю у деяких прислівниках.

- ▣ Наприклад: зрання, риссю, попідвіконню.
- ▣ “Я встав зрання, спросоння й навмання востаннє пройшовся попідтинню й попідвіконню”.

5. Перед ю, є у дієслівних формах.

- ▣ Наприклад: вилю, налю, лю, лєш.

ВПРАВА з ключем

Випишіть слова у дві колонки: у першу – відбувається подвоєння, у другу – не відбувається.

З вірніст..ю, повин..ю, осін..ю, величність..ю, якіст..ю, від..аллю, мит..ю, радіст..ю, з безліч..ю, доповід..ю, вартіст..ю, з точніт..ю, сіл..ю, заздріст..ю, у сміливість..і, плот..ю, за галуз..ю, смерт..ю, з розкіш..ю, віс..ю, велич..ю, шерст..ю, з розповід..ю, північ..ю, блакит..ю, зі зліст..ю, ненавист..ю, чверт..ю.

Ключ. Підкресліть у кожному слові третю букву – прочитаєте народну мудрість.

Відбувається подвоєння: по**в**інню, ос**і**нню, ві**д**даллю, ми**т**тю, з бе**з**ліччю, до**п**овіддю, сі**л**лю, пл**о**ттю, за **г**алуззю, з ро**з**кішшю, ві**с**сю, ве**л**иччю, з ро**з**повіддю, пі**в**ніччю, бла**к**иттю.

Не відбувається подвоєння: з ві**р**ністю, ве**л**ичністю, які**с**тю, ра**д**істю, ві**р**ністю, з то**ч**ністю, за**з**дрістю, у см**і**ливості, см**е**ртю, шер**с**тю, зі **з**лістю, не**н**авистю, чв**е**ртю.

Ключ. Від теплого слова і лід розмерзне.